

Specyfikacja techniczna a jakość robót drogowych

Mirosław Kossakowski
Leszek Cupryjak

Od kilku lat w Polsce, przede wszystkim na drogach krajowych, stosuje się specyfikacje techniczne jako załącznik do umowy podpisywanej przez zamawiającego i wykonawcę. Rozpowszechnienie specyfikacji technicznych na drogach wojewódzkich, powiatowych i gminnych, zdecydowanie poprawi jakość robót, przyczyniając się do zwiększenia trwałości dróg zarządzanych przez samorządy.

Jakość robót drogowych

Gospodarowanie mieniem i środkami budżetu jest bardziej efektywne w samorządzie niż w administracji państwowej. Pogląd ten potwierdzają dotychczasowe doświadczenia w dobrze zarządzanych gminach, a teraz czeka na podobne potwierdzenie w nowo utworzonych województwach i powiatach. Dotyczy to wszystkich dziedzin działalności samorządów, w tym drogownictwa.

Udostępnienie dróg stanowi usługę publiczną niezbędną dla funkcjonowania społeczności lokalnych. Zarządzanie większością dróg powierzono samorządom, poza najważniejszą siecią dróg krajowych. Każdy z zarządców musi wykonywać zadania związane z drogami, począwszy od planowania sieci, przygotowania budowy i modernizacji, po utrzymanie i czynności administracyjne. Każdy zarządca wykonuje te działania w ramach posiadanych środków finansowych, pochodzących z budżetu jednostki samorządowej, którego częścią jest subwencja drogowa.

Szczupłość środków, zwykle przeznaczana na potrzeby drogowe, skłania do bardzo racjonalnego gospodarowania nimi i poszukiwania wszelkich sposobów, które przyczynią się do osiągnięcia zakładanego celu.

Interes samorządowego zarządcy dróg wymaga, aby realizowane budowy, modernizacje i roboty utrzymaniowe (przez system zamówień publicznych lub siłami własnymi) były najlepszej jakości i możliwie najtańsze. Nakłada to obowiązek przygotowania przetargu (lub wytycznych dla własnych jednostek) w sposób w pełni zabezpieczający te interesy.

Zwykle zamawiający może ogłosić przetarg na roboty drogowe, jeśli posiada następujące dokumenty: wskazówki dla oferentów, ogólne warunki kontraktu, warunki szczegółowe kontraktu, specyfikacje techniczne, dokumentację projekto-

wą, ślepy kosztorys, prawo wejścia w teren i pozwolenie na budowę (o ile jest wymagane). Warto przy tym zwrócić uwagę na, bardzo istotny w gospodarce rynkowej załącznik, określony jako **specyfikacje techniczne**, który coraz częściej stosowany jest w praktyce inwestycyjnej.

Istota specyfikacji technicznych

Specyfikacje techniczne są zbiorem wymagań określających warunki i sposoby wykonania, kontroli i odbioru określonego rodzaju robót. Stosuje się je w wielu krajach świata jako element systemu przetargowego działającego w gospodarce rynkowej. W Polsce ustawa o zamówieniach publicznych (jednolity tekst w Dz. U. Nr 119 z 1998 r., poz. 773, art. 17.1) przewiduje stosowanie specyfikacji technicznych, określających warunki wykonania i odbioru robót budowlanych. Uściślają one i precyzują zakres wykonania robót, zmniejszając wątpliwości przy ich odbiorze.

Specyfikacje techniczne można wykorzystywać jako dokument:

- a) przetargowy, nawiązujący do poszczególnych pozycji ślepego kosztorysu i umożliwiający ustalenie ceny jednostkowej tej pozycji przy opracowaniu oferty,
- b) umowny, stanowiący załącznik do umowy zawartej pomiędzy zamawiającym i wykonawcą prac,
- c) wykonawczy, obowiązujący wraz z innymi dokumentami przy wykonywaniu, kontroli i odbiorze prac.

Specyfikacje techniczne w drogownictwie

W Polsce od 1992 r. Generalna Dyrekcja Dróg Publicznych (GDDP) stosuje specyfikacje techniczne przy realizacji robót na drogach krajowych i wojewódzkich. Warunkiem ogłoszenia przetargu przez zamawiającego było posiadanie określonych dokumentów, a wśród nich specyfikacji technicznych.

Generalna Dyrekcja Dróg Publicznych ustaliła, że specyfikacje drogowe będą opracowane w dwóch postaciach: jako ogólne specyfikacje techniczne oraz szczegółowe specyfikacje techniczne.

Ogólne specyfikacje techniczne są wzorcowym zbiorem przepisów mających zastosowanie przy realizacji określonego rodzaju prac i robót. Dotychczas GDDP wydała ogólne specyfikacje techniczne dla kilkudziesięciu asortymentów robót drogowych oraz dla prac geodezyjnych związanych z drogownictwem. Ogólne specyfikacje techniczne stanowią tylko podstawę do opracowania szczegó-

lowych specyfikacji technicznych. Oprócz charakteru wzorcowego, ogólne specyfikacje techniczne są bogatym źródłem wiedzy oraz informacji o poprawnych metodach i procedurach realizacji robót, przedstawionych zwykle w sposób wariantowy.

Szczegółowe specyfikacje techniczne są formalnym dokumentem wchodzącym w skład załączników do umowy pomiędzy zamawiającym a wykonawcą, sporządzonej dla konkretnego zadania inwestycyjnego. Opracowuje się je na podstawie ustaleń ogólnych specyfikacji technicznych, wybierając z nich zalecenia dla rozwiązań realizacyjnych, z ewentualną ich modyfikacją, względnie uzupełniając ustalenia ogólnej specyfikacji o nowe rozwiązania w niej nie zawarte. Szczegółową specyfikację przygotowuje zamawiający lub inna jednostka pracująca na jego zlecenie.

Ujednolicony układ ogólnych specyfikacji

Ogólne specyfikacje techniczne wydawane przez Generalną Dyrekcję Dróg Publicznych mają ujednolicony układ obejmujący zawsze dziesięć punktów treści: 1. Wstęp 2. Materiały 3. Sprzęt 4. Transport 5. Wykonanie robót 6. Kontrola jakości robót 7. Obmiar robót 8. Odbiór robót 9. Podstawa płatności 10. Przepisy związane.

Ogólne specyfikacje dla robót drogowych

Zbiór ogólnych specyfikacji technicznych dla robót drogowych obejmuje 62 zeszyty ujęte w jedenastu następujących działach: wymagania ogólne, roboty przygotowawcze, roboty ziemne, odwodnienie korpusu drogowego, podbudowy, nawierzchnie, roboty wykończeniowe, urządzenia bezpieczeństwa ruchu, elementy ulic, zieleń i inne roboty. Poszczególne działy zawierają następujące asortymenty robót drogowych:

- Dział „Wymagania ogólne” składa się z jednego zeszytu, zawierającego wymagania wspólne dla robót objętych wszystkimi pozostałymi specyfikacjami. W praktyce każda „asortymentowa” specyfikacja wielokrotnie powołuje się na zalecenia ujęte w tym dziale.

- Dział „Roboty przygotowawcze” (1 zeszyt) obejmuje odtworzenie trasy i punktów wysokościowych, usunięcie drzew i krzaków, zdjęcie warstwy humusu i darniny, wyburzenie obiektów budowlanych, rozbiórkę elementów dróg, ogrożeń i przepustów.

- Dział „Roboty ziemne” (1 zeszyt) zawiera wymagania dla wykopów w gruntach I-V kategorii i w gruntach skalistych oraz nasypy.

- Dział „Odwodnienie korpusu drogowego” (6 zeszytów) ujęte przepusty betonowe, żelbetowe, prefabrykowane i z blachy falistej, kanalizację deszczową, sączki podłużne, studnie chłonne oraz zbiorniki odprowadzające.

• Dział „Podbudowy” (8 zeszytów) obejmuje dolne warstwy podbudów, oczyszczenie, skropienie podbudowy z: kruszywa stabilizowanego mechanicznie, tłuczni kamienno, kruszyw stabilizowanych spoiwami hydraulicznymi, chudego betonu, betonu asfaltowego, piasku otoczonego asfaltem oraz wyrównanie podbudów.

• Dział „Nawierzchnie” (19 zeszytów) zawiera wymagania dla nawierzchni: gruntowej, żwirowej, tłuczniowej, brukowej, z kostki kamiennej, klinkierowej, z płyt betonowych sześciokątnych, betonowej, z betonu asfaltowego, z mieszanek mineralno-asfaltowych na zimno, z asfaltu lanego, z asfaltu twardolanego, powierzchniowo utrwalonej, recyklingu, z mieszanki grysowo-mastykowej (SMA), z betonu cementowego dla dróg o ruchu lekkim, z asfaltu piaskowego, z kostki brukowej betonowej, z cienkich warstw ścieralnych na gorąco oraz likwidacji kolein nawierzchni bitumicznych.

• Dział „Roboty wykończeniowe” (5 zeszytów) składa się ze specyfikacji dotyczących umocnienia skarp, rowów i ścieków, przepustów pod zjazdami, ścinania i uzupełniania poboczy, rowów przy robotach remontowych i utrzymaniowych oraz sączków poprzecznych w poboczu.

• Dział „Urządzenia bezpieczeństwa ruchu” (9 zeszytów) obejmuje oznakowanie poziome i pionowe, słupki prowadzące i krawężnikowe oraz znaki kilometrowe i hektometrowe, bariery ochronne betonowe pełne i stalowe, ogrodzenia dróg, urządzenia zabezpieczające ruch pieszych, ekrany akustyczne oraz osłony przeciwoślńieniowe z zieleni.

• Dział „Elementy ulic” (6 zeszytów) ujmuję krawężniki, chodniki, obrzeża chodnikowe, wjazdy i wyjazdy z bram, ścieki oraz obramowania i opaski jezdni lub chodników.

• Dział „Zielen” składa się z jednego zeszytu zawierającego wymagania dla drzew, krzewów, trawników i kwietników przy drogach.

• Dział „Inne roboty” (5 zeszytów) obejmuje mury oporowe, schody, tymczasowe nawierzchnie z elementów prefabrykowanych, nawierzchnie na przeja-

zdach kolejowych i tramwajowych oraz przebudowę przełomów drogowych.

Ogólne specyfikacje dla prac geodezyjnych, kartograficznych oraz nabywania nieruchomości w drogownictwie

Ogólne specyfikacje geodezyjne, obejmujące potrzeby drogownictwa składają się z 10 zeszytów:

- zeszyt ogólny, zawiera wymagania ogólne wspólne dla prac objętych pozostałymi specyfikacjami,
- zeszyty (4 szt.) obejmujące prace geodezyjne i kartograficzne, ujmują wykonanie map dla celów projektowania dróg, założenie osnowy realizacyjnej przy budowie dróg i obiektów mostowych, pomiar powykonawczy zrealizowanych drogowych obiektów budowlanych oraz pomiary odształceń i przemieszczeń obiektów mostowych metodami geodezyjnymi,
- zeszyty (5 szt.) dotyczące prac związanych z nabywaniem nieruchomości na cele drogowe, obejmują opracowanie materiałów do wniosku o uzyskanie zgody na zmianę przeznaczenia oraz wydanie decyzji na wyłączenie gruntów rolnych i leśnych z produkcji rolnej i leśnej, opracowanie dokumentacji geodezyjnej i kartograficznej związanej z nabywaniem nieruchomości pod pasy drogowe i uregulowaniem stanu prawnego tych gruntów, a także dokumentacji formalno-prawnej do nabywania nieruchomości pod pasy drogowe.

Uwagi końcowe

Pełne wprowadzenie specyfikacji technicznych do drogowej praktyki wykonawczej przyczyni się do polepszenia jakości robót, uniknięcia zbędnych dyskusji interpretacyjnych między zamawiającym a wykonawcą i usprawnienia procesu inwestycyjnego.

Wszystkie specyfikacje techniczne są aktualne według stanu formalno-prawnego na 1998 r. i mogą być stosowane na

drogach krajowych, wojewódzkich, powiatowych i gminnych. Specyfikacje drogowe zawierają technologie przydatne zarówno do nowych robót drogowych, a w dużej liczbie przypadków również do robót utrzymaniowych. Szczegółowy wykaz tytułów specyfikacji GDDP można znaleźć pod adresem internetowym www.bzdbdim.w.pl.

Wydawcą ogólnych specyfikacji jest Generalna Dyrekcja Dróg Publicznych, ul. Wspólna 1/3, 00-921 Warszawa. Wykonawcami opracowań autorskich były specjalistyczne firmy z zakresu drogownictwa i geodezji. Rozpowszechnia ogólnie specyfikacje techniczne Branżowy Zakład Doświadczalny Budownictwa Drogowego i Mostowego.

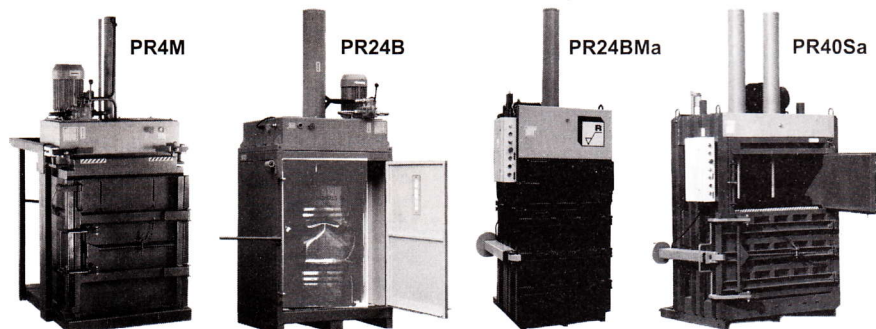
Branżowy Zakład Doświadczalny Budownictwa Drogowego i Mostowego, Sp. z o.o. funkcjonuje od ponad 15 lat w służbie dla polskiego drogownictwa: początkowo przy Zjednoczeniu Przedsiębiorstw Drogowych jako jednostka innowacyjno-wdrożeniowa, a od 1989 roku samodzielnie jako spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Działalność Zakładu obejmuje wykonywanie prac studialnych i projektowych, badania laboratoryjne oraz świadczenie specjalistycznych usług technicznych dla drogownictwa. Firma służy swoją wiedzą i doświadczeniem zarówno inwestorom, jak i przedsiębiorstwom wykonawczym. Poprzez doradztwo techniczne i rozpowszechnianie publikacji technicznych realizowany jest jeden z motywów działania: przyczynienie się do podwyższenia jakości wykonywanych w Polsce robót drogowych.

W dorobku firmy jest między innymi opracowanie zbioru specyfikacji technicznych dla robót drogowych omówionych w artykule.

Adres:

03-802 Warszawa, ul. Skaryszewska 19,
tel. / fax: (0-22) 818-58-29
E-mail: bzdbdim@polbox.com,
<http://www.bzdbdim.w.pl>

ODPADY - MASZ Z NIMI PROBLEM ? KUP PRASY (BELOWNICE) PRODUKCJI FIRMY "ROCZNIK"

o nacisku od 4 do 50 ton
do prasowania i belowania:

- makulatury
- puszek aluminiowych
- kartonów
- beczek do poj. 200 l
- folii
- starej odzieży
- butelek PET
- odpadów produkcyjnych

🏆 Złoty Medal na targach POLEKO w Poznaniu
🇵🇱 Produkt polski
🕒 2 lata gwarancji

Producent: ROCZNIK RECYKLING SYSTEM SP. Z O.O., ul. Piaskowa 5, Wilkanowo, 66-008 Świdnica k. Zielonej Góry, tel. (068)3273101, tel./fax (068)3273099, e-mail: roczniak@polbox.com